

Türkiye Cam Elyaf Pazarında İthalatın Gelişimi

Yerli Üretime Sahip Çıkma Zamanı

Nisan 2026

Dünden bugüne Cam elyaf sektöründe rekabette yaşananlar

Bu ilk yazımda, sizlerle Cam Elyaf iş sahasında ithalatın yıllar itibarıyla gösterdiği gelişimi ve bu mal akışına karşı sektörde yaşananları biraz geriye giderek, birkaç anekdot ve istatistiki veriler eşliğinde paylaşmak isterim. Sektördeki birçok meslektaşım bu dinamiklerin farkında olsa da, alınan ticari önlemlerin bütünlüklük bir değerlendirmesini sunmanın önemli olduğunu ve geleceğe ışık tutacağını düşünüyorum.

2000'li yılların başından itibaren pazarda kademeli bir şekilde artan ve 2007 yılından itibaren Türkiye cam elyaf pazarında yerli üretim ile ithalat arasındaki yurtiçi pazar dengesinin biraz daha ithalat lehine değişmeye başladığını gördük. Düşük fiyatlı Çin menşeli ağırlıklı olarak cam fitil ürünlerinin artan akışı, yerli üreticinin satışları üzerinde önemli bir fiyat baskısı yaratmıştır. O dönemde görevli olarak katıldığım Avrupa Cam Elyaf Üreticileri Birliği çatısı altındaki toplantılarda da Çin menşeli Cam elyaf ürünleri ithalatının yarattığı fiyat baskısı, artan stok durumu ve olası alınabilecek önlemler üyeler arasında görüşülmüştür. Bu gelişmelerin sonucunda, Çin'e karşı bir soruşturma başlatılmış ve 17 Aralık 2009'da açılış tebliği resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anti Damping soruşturmasında Analog Ülke'nin (Kıyas Ülke) belirlenmesindeki zorluklar

Türkiye'de de eş zamanlı olarak Çin'e karşı benzer bir soruşturma süreci yürütülmüştür. İncelemelerin sonucunda damping soruşturması açılmasına karar verilmiş olup, 22 Ocak 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak Çin'e karşı resmi bir soruşturma süreci başlatılmıştır.

AB ve Türkiye'de soruşturmalar birbirine yakın tarihlerde açılmakla birlikte, Türkiye ve Avrupa'daki yetkili otoritelerin damping bulma ve buna göre soruşturma

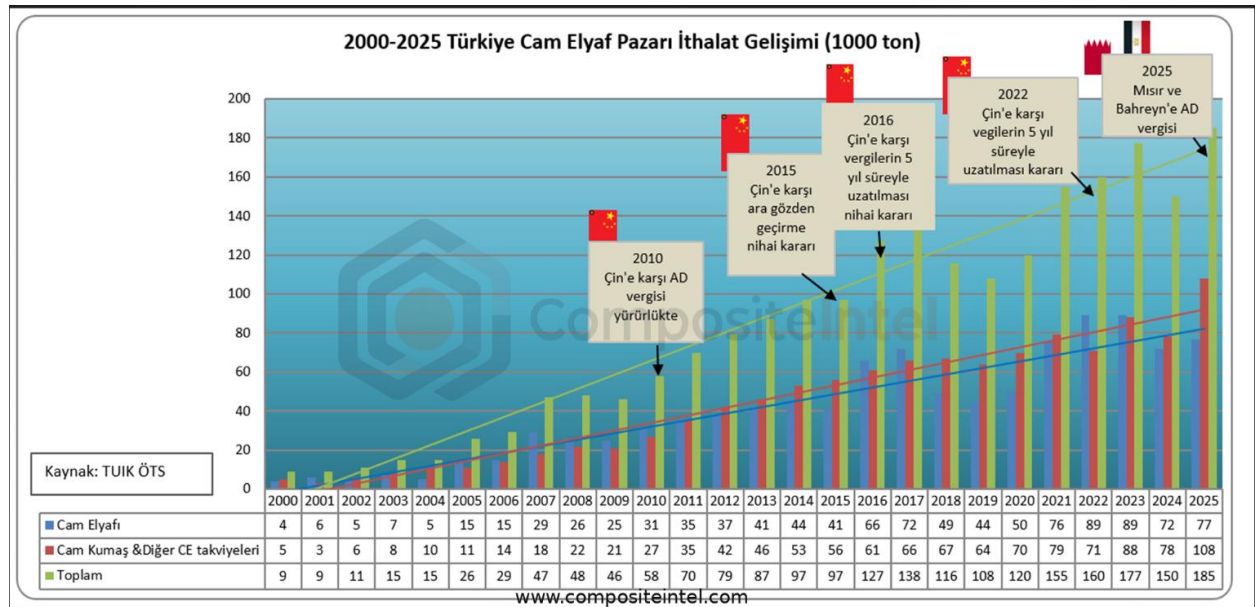
açılması yönündeki metodolojilerinin birbirinden farklı olduğunu belirtmek isterim. Çin'in, Türkiye ve Avrupa'ya ihraç fiyatları, AB ve Türkiye'de o dönemde farklı yöntemlerle hesaplanan adil piyasa fiyatı (normal değer) ile karşılaştırılarak dumping marjı hesaplamaları yapılmıştır. AB'de; Çin'e karşı kıyasla olması gereken adil piyasa fiyatı (normal değer) için üçüncü uygun bir ülke seçilirken (analog ülke), Türkiye'de; Çin'e karşı olması gereken adil fiyat, oluşturulmuş değer olarak yani yerli üreticinin, bakanlığın yerinde doğrulama ziyaretinde belirlediği üretim maliyeti, makul satış, genel ve idari giderler ile kar marjının toplamından oluşturulmaktaydı.

Burada analog ülke kavramını biraz daha açalım. Anti-dumping soruşturmalarında **analog ülke (kıyas ülke)**; dumping yaptığı iddia edilen ülkenin (genellikle piyasa ekonomisi kurallarının tam işlemediği kabul edilen Çin gibi ülkeler) iç piyasa verilerinin güvenilir olmadığı veya erişilemediği durumlarda, **adil piyasa fiyatını (normal değeri)** belirlemek amacıyla seçilen piyasa ekonomisine sahip üçüncü bir ülkedir.

Avrupa'da Çin'e karşı açılacak cam elyaf soruşturması için analog ülke (kıyas ülke) arayışı sürerken, gerek Türkiye'de benzer bir soruşturmanın açılıyor olması - karşılıklı işbirliği öngörüsüyle, - gerekse Avrupa Cam Elyafı Üreticileri Birliğine üyeliğimiz nedeniyle karşılıklı mutabık kalınarak Şişecam o dönemde analog ülke olmuştur.

Anti-Dumping Önlemleri Hedeflerine Ulaştı mı?

2010-2025 yılları arasında Çin ve Çin'in yakın coğrafyamızda yaptığı Cam elyaf yatırımlarına karşı Türkiye'de, beş farklı soruşturma açılmıştır.

Açıklama:

Cam Elyafı: Yerli cam elyaf üreticisinin ürün portföyünde olan GTIP'ler baz alınmıştır.

Cam kumaş & Diğer CE Takviyeleri: Düz dokuma, çok açılı kumaşlar, RTM elyafı, Yarn ve diğer CE takviyeleri referans alınmıştır. Bu ürün grubu için alınan bir önlem mevcut değildir.

Yıllar itibarıyla ithalatın alınan tedbirlere rağmen ilgili tabloda arttığını görmekteyiz. Son güncel 2026 Ocak-Şubat iki aylık ithalat miktarları yorum yapmak için biraz erken olmakla birlikte, geçen yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında %30'luk bir düşüş olduğunu göstermektedir. 2025 Ocak-Şubat dönemi toplam Cam elyafı ithalatı içinde %65'lik bir paya sahip olan Mısır menşeli cam elyafı ithalatının, 2026 Ocak-Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %36 düştüğü görülmektedir. 2026 yılı istatistiki veri akışı takip edilmektedir. 2026 yılı alınan önlemlerin olumlu etkisiyle yerli cam elyaf üreticilerinin nefes alacağı bir yıl olacağını tahmin ediyorum.

Cam kumaş ürünlerindeki ithalat artışı ve yerli cam dokuma pazarı gelişimi

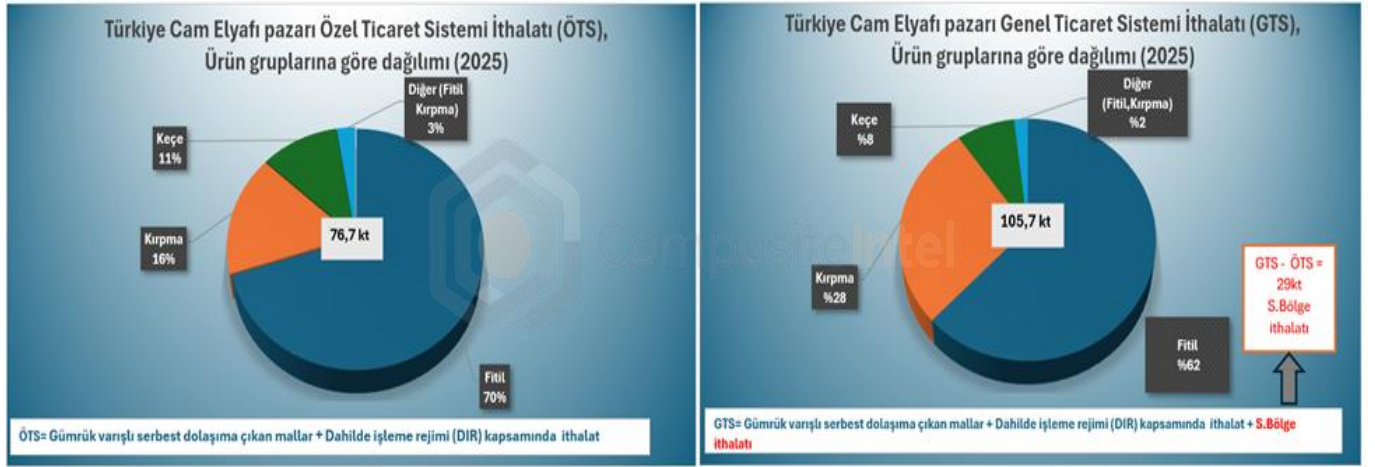
Cam dokuma ve dokunmamış kumaşların (çok açılı kumaşlar) ithalatında yukarıdaki grafikte göreceğiniz gibi yıllar içinde ciddi bir artış gerçekleşmiştir. Bu artışın birçok sebebi olmakla birlikte dört temel sebep ön plana çıkmaktadır:

- ✓ Yurtiçi cam kumaş taleplerini karşılayacak yerli üretim kapasitesinin yetersizliği
- ✓ Özellikle cam kumaş çeşitliliğinin yerli üretimden tedarik edilememesi
- ✓ Tek uçlu fitil ürünlerine konulan vergiler sonrasında tek uçlu fitil ithal edip cam kumaş üretmenin maliyeti arttığından önlem alınmayan cam kumaş ürünlerini ithal etmenin daha mantıklı bir hale gelmesi
- ✓ İthal edilen cam kumaş ürünlerinin Avrupa'ya ihraç edilmesi (Reexport ürünler)

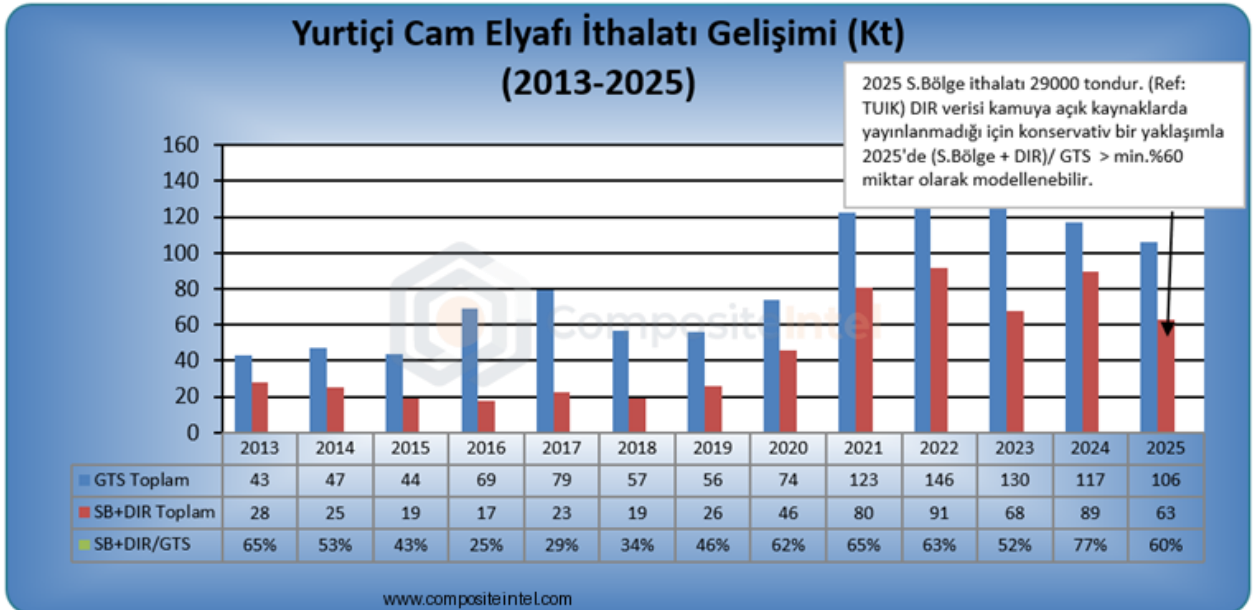
Türkiye cam dokuma pazarının büyüme trendine karşılık sayılı üretici olması ve bu boşluğun ithalatçı firmalarla doldurulmaya çalışılması yerli direk sarma fitil tedarikçisi olarak bir misyon üslenmemiz gerekliliğini bize tekrar hatırlattı. Yerli cam elyaf üreticisinin Cam elyaf üretiminin yanısıra, cam kumaş üretimi işine girmeme kararı stratejik bir tercih olsada, yerli cam elyaf üreticisi ve dokuma üreticilerinin ortak girişimleriyle 2011 yılında Bakanlık nezdinde yapılan görüşmelerde cam dokuma üreticilerinin kapasite artırımı konusunda taahhütte bulunamamaları, yerli cam dokuma endüstrisinin gelişimini sağlayacak olan ileriye dönük zarar iddiasıyla incelemeye alınacak bir sürecin başlatılmasını engellemiştir. Sonraki yıllarda cam dokuma ürünlerindeki ithalat önemli bir ivme kazanmıştır.

Dahilde İşleme Rejimi ve Serbest Bölgelere yapılan Cam Elyafı ithalatı

Öncelikle ithalat değerlendirmelerimizde bahsi geçen Özel Ticaret Sistemi (ÖTS) ve Genel Ticaret Sistemi (GTS) kavramlarını açıklayalım. **ÖTS ithalatı**, bir ülkenin gümrük sınırları esas alınarak, sadece serbest dolaşıma giren (yerli veya yabancı) malları kapsamaktadır. Buna karşın, serbest bölgeler ve gümrük antrepolarını da kapsayan daha geniş bir çerçeve sunan **Genel Ticaret Sistemi (GTS)** verileri dikkate alındığında değerlendirmemiz gereken ithalat hacmi artmaktadır. Cam Elyaf ana ürün grupları bazında ÖTS ve GTS esaslı 2025 yılı güncel ithalat miktarları aşağıda paylaşılmıştır.

Kaynak:TUIK

Kaynak: TUIK

Serbest bölge ithalatını da kapsayan GTS ithalat hacmi içinde Serbest Bölge ve DIR ithalatı toplamının son yıllarda yüksek paylar aldığını görmekteyiz.

Stratejik Değerlendirme ve Gelecek Perspektifi

Öncelikle üreticinin kaynaklarına, teknolojik altyapısına, AR&Ge, Ür&Ge becerileri ve hedeflediği müşteri kitlesine bağlı olarak yani öncelikle kendisinin ne olduğunu tanımlayarak “**hacim oyunu**” veya “**değer yoğunluğu oyunu**” arasında hangi stratejiyi seçeceğini belirlemesi esastır. Bugün olmadığınız ama olacağınızı düşündüğünüz değerlere göre kendiniz tanımlamanız ve bu iki oyundan birini buna göre seçmeniz bana göre yanlış bir stratejidir. “**Hacim oyunu stratejisi**”; az kâr, çok satış mantığına dayanır. Temel amaç, ölçek ekonomisinden faydalanarak birim maliyeti düşürmek ve pazar payını domine etmektir. Kitlesele pazarlar hedeflenir. Karlılık kaynağı ölçek ekonomisidir. Ürünler standard ve arz-talep dengesine göre fiyatlanırlar. “**Değer yoğunluğu stratejisi**” ise "birim başına en yüksek değer" ilkesine odaklanır. Kalite ve katma değeri yüksek ürünlerdir. Karlılık kaynağı ölçek ekonomisi değil, fiyatlandırma gücüdür. Niş ve premium pazarlara odaklanır.

Şimdi bu iki stratejiye göre, cam elyafı mevcut yarı mamül ve son ürün uygulamalarını nereye konumlandırabiliriz. “**Hacim oyunu stratejisine**” göre muhtemel bazı müşteri hedef uygulama sahaları şunlardır:

- ✓ **Distribüsyon kanalı standart cam elyaf takviyeleri (Commodity ürünler):** Açık kalıplama uygulamaları için standart keçe, SMC, spray up, levha ve
- ✓ **Araç tavan uygulamaları için çok uçlu fitil ve düşük gramajlı keçe**
- ✓ **Geri dönüşüm termoplastik uygulamaları için offspec veya hurda kırpma talepleri (Recycling engineered thermoplastics):** Sıfır karbon emisyonu hedefi doğrultusunda, re-compound üretimindeki artış trendi dikkate alınarak offspec ve telef kırpma ürünleri satış imkanı değerlendirilmelidir.
- ✓ **CTP Boru ve Pultruzyon profilleri (GRP pipe systems/pultruded structural profiles):** Proje bazlı işlerde ölçek içinde önemli bir pay almaktadır.
- ✓ **Termoplastik uygulamaları için kırpma (CS for Short Fibre Thermoplastics):** PA,PP ve PBT takviyesi için 4,5 mm kırpma
- ✓ **Çok yönlü kumaşlar (E camı) ve Mühendislik kiti (E glass multiaxial fabrics / engineered kits):**
- ✓ **Devamlı levha uygulamaları için geniş enli keçeler (CSM for Continuous Panel Lamination)**

“Değer yoğunluğu oyunu” stratejisine göre ise muhtemel müşteri hedef uygulama sahaları şunlardır:

- ✓ **Termoplastik karpound uygulamaları için kırpma (CS for thermoplastic compounds):** PEEK, POM, PPA ve ABS uygulamalarına yönelik kırpma, hidroliz dayanımlı kırpma
- ✓ **Cam Elyaf takviyeli Beton kompozitler (Glass fiber reinforced concrete):** Beton içine katılan alkali dayanımlı cam elyaf takviye malzemeleridir.
- ✓ **Termoplastik Prepregler (Thermoplastic Prepregs)** Termoplastik prepregler, karbon elyaf, cam elyaf veya aramid gibi takviye elyaflarının, termoplastik bir reçine matrisi (PEEK, PPS, PEI, PA, PP vb.) ile önceden emprenye edilmesiyle üretilen, kürlenme (sertleşme) işlemi gerektirmeyen, ısıtıldığında şekillendirilebilen ve soğuduğunda yeniden katılaşabilen ileri teknoloji kompozit malzemelerdir.
- ✓ **Öğütülmüş Lifler (Milled fibre):** Kompozit malzemelerin mekanik özelliklerini, Rijitliğini boyutsal kararlılığını arttırmak ve aşınma direncini iyileştirmek için kullanılır. Çok ince toz ve mikrolif tormundadır.
- ✓ **Uzun Elyafli Termoplastik uygulamaları (Long Fibre Thermoplastic applications):** LFT uygulamaları özellikle araç hafifletme çabalarında yapısal parçalar, ön uç modülleri, kapı panelleri ve koltuk iskeletleri gibi alanlarda yaygınlaşmaktadır.
- ✓ **Termoplastik Hibrit Ürünleri (Thermoplastic Hybrid Products):** Sürekli fiber taşıyıcı yapı (organosheet) ve enjeksiyon kalıplı termoplastik fonksiyonel yapının birleşmesiyle ağırlıklı otomotivde muhtelif parçalar üretilmektedir.
- ✓ **Yarn:** Düz dokuma kumaşlarda, prepreg kumaşlarda ve PCB laminat (CCL) (Bakır folyo - core malzeme - Prepreg katmanlarından oluşan bir yapı) gibi farklı cam kumaşlarda kullanılmaktadır. Mikron çaplarının küçüldüğü (4-7 mikron arası) PCB ve diğer E&E uygulamaları daha katma değerli ürünlerdir.
- ✓ **Rüzgar türbin kanatları için H camı elyafından çok yönlü kumaşlar (H Glass Multiaxial Fabrics for Wind Blades applications) :** Artan kanat uzunlukları, yeni türbin kanat tasarımları ve uygulama yerlerine göre “H” camı tek uçlu fitillerinden çok yönlü kumaşların türbin kanatlarında yaygın kullanımı artmaktadır. Türbin kanatlarının yapısal bütünlüğü ve dayanıklılığını sağlayan pultruzyon profillerinde (Pultruded Plank) karbon elyafı kullanılmakla birlikte, ikamesi olan H camı’da maliyet avantajı nedeniyle tercih edilmektedir. Aynı uygulama E camı yukarıda diğer grupta sınıflandırılmıştır.

- ✓ **Savunma sanayii uygulamaları için S camı (S glass for Defence Industry Applications):** Savunma ve havacılık sektöründe kullanılır. S2 tipi yüksek mekanik performansı nedeniyle, savunma sanayi kompozitlerinde yüksek balistik limit gösterir.

İkinci grup değer odaklı yapıdaki ürünlerin ithalatı artış eğilimindedir.

Yeni tesis yatırımı için uygun ekosistem

Bölgesel yurtiçi yatırımları için aşağıdaki faktörler sürdürülebilir bir ekosistemin temelini oluşturabilir görüşümdedir:

- ✓ Üretim için gerekli bütün hammadelerinin veya büyük bir kısmının yerli imkanlarla sağlanması
- ✓ Yatırımlar için alınacak devlet teşvikleri ve sağlanacak diğer destekler
- ✓ Bölgesel risklerin azalması
- ✓ Lojistik ve nakliye sahasındaki avantajlarımız
- ✓ Know-how transferleri
- ✓ Otomasyon ve doğru maliyetlendirme

Yazar Hakkında

Çağrı Yurddaş, cam elyaf ve kompozit sektöründe 25 yılı aşkın deneyime sahip bir uzmandır. Şişecam'daki kariyeri boyunca satış, pazar analizi, ürün yönetimi ve stratejik değerlendirme alanlarında görev almış; Türkiye cam elyaf pazarının gelişimi ve dış ticaret dinamikleri üzerine derin uzmanlık kazanmıştır.

Avrupa Cam Elyaf Üreticileri Birliği bünyesinde Türkiye'yi temsil etmiş, anti-damping süreçleri ve sektörel veri analizlerinde aktif rol üstlenmiştir.

Bugün CompositeIntel çatısı altında firmalara pazar analizi, rekabet stratejisi ve dış ticaret verisi analizi konularında danışmanlık hizmetleri sunmaktadır.

Kısa bir ön değerlendirme görüşmesi için benimle iletişime geçebilirsiniz.

Saygılarımla,
Çağrı Yurddaş
cyurddas@compositeintel.com